

զար ոտք բարձրութեամբ բռն հով մը
զինքը նորէն դէպ 'ի հիւսիսային արև-
մուտք դարձուց :

Կարելի չէր որ ճոյ լճին կղզիներէն
մէկի մը վրայ արգելական մնար, վասն
զի անտարակոյս միջոց մը կը գտնէր
իր ներկայութիւնը յայտնելու. դուցէ
ցամաք երկիրը տարուած ըլլար: Այս-
պէս տրամախոհեց տղոգորը, երբ Չա-
տին հիւսիսային ափը կրկին անգամ
աչքին առջևը ելաւ:

Իսկ մտքէ անցընել թէ ճոյ խըղ-
զուած ըլլար, կարելի բան չէր: Իրաւ-
ցընէ զարհուրելի մտածութիւն մը ան-
ցաւ Ֆէրկըսընի ու Քէննըտիի մտքէն.
Կոկորդիլոսք անհամար բազմութեամբ
կը գտնուին այն ափունքները: Սակայն
ոչ մէկը և ոչ միւսը սիրտ ըրին այնպիսի
երկիւղ մը մտքերնուն մէջ կերպացնե-
լու: Բայց և այնպէս ատեն մը անանկ
յայտնի կերպով մտքերնուն եկաւ, որ
տղոգորն առանց ուրիշ յառաջարանի
ըսաւ:

— Կոկորդիլոսք միայն կղզեաց կամ
լճին ափունքերը կը գտնուին. ճոյ իր
ճարպկութեամբը զիտէ ինքզինքն ա-
նոնցմէ ճողոպրել. միւս կողմանէ ալ
այնչափ վտանգաւոր չեն. Ափրիկեցիք
իսկ առանց յարձակմունքերէն վախ-
նալու, անմնաս ջրին մէջ կը լուացուին:

Քէննըտի պատասխան չտուաւ. լա-
ւագոյն կը սեպէր լուել քան թէ վիճել
այդ ահաւոր կարելիութեանը վրայ:

Իրիկուան ժամը հինգին տղոգորը
լարի քաղաքը տեսաւ: Բնակիչք կ'աչ-
խատէին բամբակը խրճիթներու առջև
ժողովելու, որ մաքուր և խնամքով պա-
հուած չրջափակներերու մէջ հիւսած
եղէգներով շինուած էին:

Այն յիսունի չափ խրճիթներու ժո-
ղովը, ցած լեռանց մէջ տեղ եղող ձորի
մը թեթև մը փոսացեալ գետնի վրայ
շինուած էին: Հովին բռնութիւնը զտղո-
գորը պէտք չեղածին չափ առաջ կը
քչէր. սակայն երկրորդ անգամ մըն ալ
փոխուելով՝ զինքը ճշդիւ այն տեղը բե-
րաւ՝ ուսկից ճամբայ ելած էր, այս-
ինքն այն տեսակ մը ցամաքակղզի՝ ուր

առջի զիշերն անցուցեր էր: Խարիսխը
փոխանակ ծառին ճիւղերուն հանդի-
պելու, ճահճին տիղմին հետ խառնուած
սաստիկ ամուր եղէգանց արձակներու
վրայ կռուեցաւ:

Տղոգորը շատ դժուարութիւն քաշեց
օդապարիկը զուսպ բռնելու. բայց վեր-
ջապէս հովը զիշերուան յառաջելովը
ինջաւ. և երկու բարեկամք, զրեթէ յու-
սահատ, միատեղ հսկեցին:

Կը շարունակուի:

ՀԱՅԻ ՊԱՏՄԱՌԻ ՄԸ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ՄԱՐԴ

ՆԱԽԱԿ ԵՐԵՄՆԵՐՈՐԴ ԵՐՐՈՐԴ

(Տես էրես 234:)

Թռչունք:

Դիպեր է քեզի, սիրելի օրիորդիկ, տես-
նելով թէ ինչպէս թռչունք ազատաբար
և շիտակ իրենց նպատակին օգու մէջ կը
նետուին, առանց փոյթ տանելու պատ-
նիչաց, փոսերու, գետերու, լեռանց որ
իւրաքանչիւր քայլի արգելք են մարդու
իր ճամբուն մէջ, եղած է կ'ըսեմ, որ
անոնց թևերն ունենալու փափագիս և
անոնց հետ թռչիլ երազես: Եթէ երա-
զեր ես ատիկայ, պէտքը չես քաշուիլ
զուրցելու. այդ երազը աշխարհիս հնու-
թիւնն ունի. « Ո՞տայր ինչ՞ թևս աղաւ-
նոյ », կը կանչէր Մարգարէն, զրեթէ ե-
րեք հազար տարի յառաջ. և այն ծիծ-
ռան ու բանտարդելոյն խօսակցութիւն
զոր այնչափ անգամ երգեր են քերթողք.
աշխարհիս բանտերուն վանդակապա-
տից մէջէն իր արձակ կրկնաբանութիւ-
նները ունեցեր է միշտ, բանտից հնա-
րուելէն 'ի վեր:

Ըսես պիտի թէ աղէկ բան չեն ըներ, սակայն պէտք է որ քեզ այդ պատրանաց երազէն զգաստացնենք, մնալով որ նաև այլք ուրիշ շատ պատրանքներէ ալ զքեզ զգաստացնեն: Աղաւնոյ ու ծիծառն թռչելուն ալ ունենայինք, դարձեալ բանի մը չէին օգտեր մեզի, ինչպէս և ոչ ալ միջին դարու ահեղ սուրերն՝ որ մեր այսօրուան ազնուականաց ձեռքը տրուէին: Ատոնք գործածելու 'ի դէպ չինուած չենք:

Տեսանք մէկտեղ թէ որչափ դնդերաց ճգունք պէտք են վազելու համար, ինչ բռն հոսանք արեան, և ինչպիսի տագնապողական շտապի շարժում թողոյ: Թռչելուն ճիգը ասկէ ալ աւելի բռնու թի կը պահանջէ, վասն զի գետինը գոնէ զմեզ բնականապէս կը վերցնէ, այլ օդը զթռչունը չի վերցնէր բայց եթէ այսու պայմանաւ որ անխոնջելի թռչող մը ու ժով և անդադար տանուի: Եթէ մենք մեր մարմնոյն այս շէնքովը բռնադատուած ըլլայինք այդ արուեստն ընելու, յիրաւի որ շնչասպառ կ'ըլլայինք, և անշուշտ սիրտը զթռչուն կը պաղատէր, իսկ առաջատար զայրացմամբ կը բորբոքէր. և մտածէ քիչ մը թէ ինչպիսի վտանգաւոր դիրքի մէջ գտնուելու էր հինգ վայրկեան ետքը, այն եղիկելի չուառն որ ծիծառն թռչելով ինքզինքը օդու մէջ նետէր, երբ յանկարծ իր ծառաներն, գետնէն հինգ հարիւր ստք բարձրութեամբ զլանային իրեն ինչևիցէ ծառայութիւն ընելու:

Թռչունը այդ ներքին ապստամբութիւններէն երկիւղ չունի: Նախ որ առաջատար չունի, և ահա դարձեալ բարեկամ մը՝ որուն մնաս բարով ըսելու ենք. ալ զինքը մէկ մըն ալ չգտնենք պիտի: Մեր հիմակուան ըրած ճամբան, սիրելի դու, քիչ մը կենաց ուղևորութեանը կը նմանի: Մարդ բաեկամներով ճամբայ կ'ելլէ, և ով որ մինչև ծայրը կը հասնի, շատ անգամ հասնելով ինքզինքը մինակ կը գտնէ: Այս բանս հանդիպի պիտի նաև մարսողական խողովակին, որ հետզհետէ քանի որ մեր քննութեցը մէջ առաջ երթանք՝ տեսնենք պիտի ինչպէս

մէկիկ մէկիկ իր բոլոր երկրորդական մասերը կը կորսնցնէ: Առժամա ահա ըսեմ քեզի էական ու հիմնական տարբերութիւն մը մեքենային ներսի դին: Մարմինը փոխանակ երկու բաժան մունք ունելու՝ ալ մէկ մը միայն է. և թողք բոլոր տեղւոյն տէր ըլլալով, ազատաբար մինչև անոր խորերը կը տարածուին: Սեղանի վրայ որ հաւ մը կտրելու ըլլան՝ անոր ոսկրոտւոյն բոլոր երկայնքը նայէ, կողերուն խորշին մէջ զետեղած երկայն սևորակ ու սպիտակ երիզ մը կը տեսնես. թղբերն են: Ասկէ կը գուշակես որ թռչունը շնչարգել ըլլալու վտանգի մէջ չէ. մեր փրփին փափուկ տախտակը թռչունը ամենևին չունի: Անոր թղբերը կողերուն երթևեկ շարժմամբն է որ կը շարժին, զորոնք թռչունը զարնուելով առանց աշխատութեան կը շարժեն: Ասկէ կը հետևի որ նոյն իսկ թռչելուն երազութիւնն է որ օդուն մուտքը կը կանոնաւորէ, որմէն նաև ուժին գործածութե՛ն չափը կամ կրակին գործունէութիւնը. եթէ լաւագոյն կը համարիս, որովհետև դնդերաց գործունէութիւնը, ինչպէս տեսանք, թթուածնին քանակութենէն կը կախուի որ հոն թափանցելով նիւթին կրակը կը անուցանէ:

Այս բաւական չէ: Այդ երկայնաձիգ թղբերն դեռ ևս բաւական չէին շնորհելու արեան բոլոր այն թթուածինը որ թռչելու վերջի աստիճանի ճիգը կը պահանջէ: Այսպէս գոյացութիւնին բոլոր ծակ ծակ են, և այս ծակերէն խողովակներ ելլելով օդը բոլոր մարմնոյն մէջ կը տանին: Գիտես թէ շուայնեւուն համար կ'ըսեն թէ մոմը երկու ծայրերէն ալ կ'այրեն: Նոյն բանն է նաև թռչունին նկատմամբ: Այն խարազանի հարուածն որ 'ի մեզ արիւնը մեր թղթոց մէջ կ'ընդունի որով և լի եռանդեամբ շնչերակաց մէջ կ'ուղարկուի, թռչնոյն վրայ շնչերակաց միւս ծայրը կ'ընդունի: Մազատեսակը, այն նուրբ աննօթներն որ շնչերակաց վերջատի ծայրերն են, ամեն կողմէն օդոյ պզտի ընդունարանաց մէջ կ'ընկղմին, որ բուն թղբ կրնան ը-

սուիլ, որոնց մէջէն արիւնք իր թթուածնի պաշարը կը ժողովէ, և իր այն ինչ մարած կրակը նորէն կը վառէ, անանկ որ նորէն դէպ 'ի սիրտ դառնալով, դնդերաց մէջ դարձնալ հրդեհը կը տանի, ու երկրորդ անգամ մըն ալ զանոնք շարժելու կը բռնադատէ:

Այդ կիզիչ շռայլութեան բնական հետեանք է որ, համեմատութիւնը հաշուի առնելով, թռչունին շատ աւելի թթուածին պէտք է քան թէ մեզի, և թէ ամեն կենդանեաց միջէն ինքն է որ աւելի շուտ կը թունաւորի իր բուն ածխային թթուէն, երբ իր շրջապիւրջ օդը չնորոգուի: Ուստի նայէ չըլլայ թէ երբեք թռչուն մը դաւաթի մը տակ դնես, ինչպէս երբեմն ըրեր է ինծի ծանօթ պզտի աղջիկ մը, ուղեւով մօտանց դիտել իր սիրելի բարեկամը: Մէկ ակնթարթի մէջ իր բանտին բոլոր թթուածինը կը սպառէ. ու կը տեսնես որ շուտ մը մէկ կողմին վրայ կործանելով կ'անշնչանայ:

Ասոր փոխանակ, այդ թռչող մեքենայից ջերմութիւնը, որ այնչափ թթուածին կը սպառեն, մերինէն շատ աւելի բարձր է. 41, 42 և մինչև 44 աստիճան կ'ելլէ, որ է ըսել մերինէն 7 աստիճան աւելի: Եթէ երբեք ձեռքիդ մէջ բռնած ես պզտի թռչուն մը, կրնաս դիտած ըլլալ անոր ձեռքիդ հաղորդած ջերմութիւնը: Եւ այդ յայտնի ու պարզ բան է, որովհետև յինքն կրկին կրակ վառած կայ՝ որով կարող կ'ըլլայ համապատասխանել այն արտաքոյ կարգի ուժին գործածութեանը, որ թռչելով հարկ է 'ի կիր առնու: Անոր համար դիտէ այդ խեղճ փոքր էակը, երբ վանդակի մը մէջ կը բանտես, ինչպէս վեր վար կ'ելլէ, ու կ'իջնայ, ինչպէս մէկ ձողէ միւս ձող կը ցատքէ, յանկարծական ու երազ շարժամամբ մը, նման ընդարձակող զսպանակի մը շարժման: Արտաքսապէս բան չերևնար որ իբր պատճառ համարի նոյն յարատև շարժմանը. և սակայն այդ շարժումը պատճառ մ'ունի որ շատ ծանրակշիռ է. վանդակի մէջ դրուելով իր կրակը ծանրացած չէ. իր դնդերն են՝ կրկին անգամ թթուածնեալ ա-

րիւնով մը սաստիկ հարուածուելով, զինքը հազար ու մէկ ոստոստմանց կը բռնադատեն, որոնցմով կրցածին պէս կը սպառէ այն ուժին աւելին զոր գործածելու ուրիշ միջոց չի գտներ: Փոքր տղայք որ մեր տանց ճռուղող թռչուններն են, և արիւննին իսկ քան զմերը շատ աւելի բուռն հարուածող է, շատ անգամ ասկէ տարբեր բան չեն ըներ այն մեծ վանդակներուն մէջ՝ որ դպրոց կը կոչուին, որով և վարժապետք գուցէ քիչ մը նուազ յանդիմանութիւն կու տային անոնց եթէ ամեն բանի վրայ մտածէին: Ասով ըսել չեմ ուզեր թէ աղէկ բան չէ այդ շար կամակորները կանոնակէկ կըրթելու որ ազատ ճնճողկնէրունման ինքզինքնին բոլորովին արեան անբան գրգռմանց ձեռքը չթողուն. հապա հարկ է անոնց հետ ալ ներողամիտ ըլլալ, և ըստ առթից վանդակը քիչ մը բանալ: Ասիկայ քեզի համար չէ որ կը զուրցեմ, օրիորդ, դու ալ պզտի տղայ մը չես. բայց կրնայ ըլլալ որ երբեմն քեզի այպիսիներ յանձնեմ՝ որ վրանին զգուշանաս: Հաւտա ինծի թէ պահանջելու չես որ շատ խելօք ըլլան, այլ թող տուր անոնց որ մերթ ընդմերթ ձողէ ձող փոխադրուին: Աստուծոյ դրած օրէնք մըն է՝ որ պզտի տղայք ու մանր թռչունք շատ երկայն ատեն մի և նոյն տեղ դադարեալ չմնան:

Արեան շրջանին մեքենականութիւնը մի և նոյն է անոնց վրայ ալ ինչ որ 'ի մեզ, և ամենեւին կարևոր տարբերութիւն չին երկայնցներ: Միայն սրտին ձախակողմեան փորոքը վերջի աստիճանի թանձր կողմունքներ ունի, որոնց միջոցաւ կարող կ'ըլլայ արիւնը աւելի ուժով ու երազութեամբ անդամոց մէջ նետելու. նոյն իսկ արիւնն ալ, թէպէտ և կաթնատուաց արեանը նման մի և նոյն դոյացութիւններով կը բաղկանայ, բայց գնտկաց նկատմամբ անկէ կը տարբերի: Նախ վասն զի աւելի առատ են, երկրորդ աւելի մեծ, և հուսկ ուրեմն վասն զի փոխանակ պնակի մը պէս բոլորչի ըլլալու, ձուածե կ'երկրննան և զրեթէ այն տեսակ երկայն պնակներու

ձեռք կ'առնուն՝ որոնցմով սեղանի վրայ ձուկը կը հրամայեն։ Չեմ ուզեր փորձ փորձել քեզի անոնց մեծութեան ու ձևին պատճառը տալու։ Այդ բանը մեզի անծանօթ է, և այն դադարներին մէջ կը կորսուի՝ ընդ որով ծածկուած են բոլոր արեան բովանդակած մանրացուցի գոյացութիւնները։ Սակայն հետաքրքրական բան մը չէ այդ արեան գնական ձեռք որ շարունակ միակերպ է մի և նոյն դասու բոլոր կենդանեաց վրան։ Առհասարակ թռչնոցը ձուածն են, բոլոր կաթնատուացը ընդհակառակն կըրօնեն։ Այլ չէ. բոլորի վրայ ըսելով կը խաբուիմ։ Ինչպէս թէ բնութիւնը ուղած ըլլար մեզմէ լաւագոյն կերպով ծածկել իր առեղծուածին իմաստը, ուղեր է բացառութիւն մը ընել։ Մոռցեր էի քեզի ըսելու թէ ուղտերու ու լամաներուն արեան գնտիկները, հաւին ու ափսոսանք գնտիկները, և ասոր պատճառը եթէ կարող ես գտիր։ Սակայն թուոյն պատճառն ամենապարզ է։ Որովհետեւ արեան գործունէութեւն եռանդը գնտիկներէն կախումն ունի, հարկ էր նաեւ որ ամենէն եռանդուն արիւնը՝ գնտիկներով ալ քան զամենը ճոխ ըլլար։ Ուստի, սիրելի, միայն տեսնելով թէ ինչպէս դու պարտէզ կը վազես ու կը ցատքես կրնամ լսել, առանց հաշիւ ընելու որ քու արեան կաթիլի մը մէջ քանի մը հազար աւելի գնտիկ կայ քան թէ իմ նոյնչափ արեանս մէջ։

Անցնինք հիմա մարսողութեւն ուսկից պէտք էր սկսէինք կանոնին նայելով. այլ ես լաւագոյն համարեցայ նախ քեզի ցուցնել թէ ինչ է որ ամեն բանէ աւելի մասնաւոր յատկութիւն մը կու տայ թռչնոց մեքենային։

« Երբ հաւերն ակուայ հանեն » կ'ըսէ չարամիտ առած մը։ Թռչունը ակուայ չունին, որով ատոր կողմանէ մէջերնին զանազանութիւն մը չկայ։ Ամենքը, առջինէն ցլետինը, ուտելու համար միակերպ մի և նոյն գործին ունին, որ է

կտուցը, որ և միշտ մի և նոյն տարերքն էրով կը բաղկանայ. երկու ծամելիքներէ, որ սրածայր կ'երկրննան և եղջերային պատեանով մը պատած են, անոր համար ալ եղջերնին հատու է։ Սակայն եթէ թռչուններն առանձին առանձին աչքէ անցունէինք, ինչպէս ըրինք կաթնատուները, կը տեսնէիր անշուշտ որ այնչափ աւելի տարբերութիւններ կան դիտելու միայն այդ մէկ հատիկ գործիքին վրայ, որչափ չեն ներկայացուներ մեզի մեր երեսունուերկու ակուաները։ Ամենը կը տուցը ունին, այլ իւրաքանչիւրին կտուցքը իր տեսակ անդեանը պահանջըն համեմատ շինուած է։ Արծուոյն կտուցքը որ կենդանի որսեր կը կտրատէ, սրածայր է, կոր և պողպատի պէս կարծր. Բադինը, որ ճախիներուն ջուրը կը լափէ, որ անոր մէջէն որդեր և կիսով չափ փտտած նիւթեր ժողովէ, կտուց է և թիակի մը պէս տափակ։ Նշաւկոսկին կտուցը, որ ծառի բունը ծակելու որոշեալ է, բռնի մը ձևն ունի. ճանճորսակաց կտուցը, որ ծաղկանց բաժակին մէջէն հիւթ ծծեն պիտի տաղան մը պէս նուրբ է։ Նիւթառը ճանճերով կը սնանի զորոնք թռչելով կ'ըմբռնէ. տկար կտուց մ'ունի որ պղտի փուռն մը պէս կը բացուի։ Արագիւլը ճահիճներուն մէջէն սողունները կ'երթայ կը կըտցէ. իր կտուցքն ալ չիտակ է, սրածայր, դանակի պէս հատու, և երկայն ազգանի մը կը նմանի։ Ճնճուկը գլխաւորապէս գծուարաւ կոտորելու հատիկներով կը սնանի. իր կտուցքն ալ կարծ ու հաստ է, ամփոփ, ու վրայէն կորացած, որով և աւելի դիմացկուն կ'ըլլայ։ Ալ խօսքս չէի լմնցներ եթէ ուղենայի թռչնոց կտուցքին հազարամեկ կերպ տարբերութիւնները թուելու իւրաքանչիւր կերպ կտուցքին մէկ տեսակ անունդ ալ կը համապատասխանէ, որով և այն կենդանւոյն մարմինը որ նոյն կտուցը կը կրէ մասնաւոր յատուկ կազմութիւն մը կ'առնու, որ հեշտ է որոշել։ Բնապատմի մը ձեռքը թռչնոյ մը միայն կտուցքը տուր. կը տեսնես որ սխալելէն աներկիւղ, կտուցը միայն

օրինակ առնելով՝ կենդանւոյն պատմութեանը կէսը կը յօրինէ:

Սակայն խաբուելու չէ այդ սիրուն կտուցքին բուն արժէքին վրայ: Որչափ և իր պաշտօնը լաւագոյն կերպով կատարելու համար զանազան կերպերով փոփոխութիւններ կրէ՝ միշտ ծաւրման ծառայելու ըստ բաւականի անպատշաճ գործի է. զի լաւագոյն ըսելու համար, կը կոտորէ, կը կտրէ ու կը պատտօտէ յիշուի, այլ ամենեւին չի ծամեր: Անոր համար ալ թուշունին պատառը շատ հեռի է այն պատրաստութեան կատարելութիւնը կրելու՝ ինչ որ մերինը կը կրէ: Անմիջապէս որ բերանը կը մտնէ կը կլլուի, որով և լորձնային գեղձերն որ դեռ ևս լեզուին տակը կը գտնուին, միայն սովորութեան համար հոն կը գտնուին: Անոնց տուած քիչ լորձը, թանձր ու կաշուն է, և ամենեւին նմանութիւն չունի այն լորձին հետ՝ զոր լեզուն ջրային խիւսը շինելու համար՝ բերնին ամեն անկիւնները պտրտելով կը ժողովէ: Հարկ է նաև ըսել թէ թուշնոյ լեզուն մեծ խոչընդոտն է այդ գործին: Հաւու մը կտուցը բանալ տուր. կը տեսնես ինչպէս վատթարացեալ դռնապան մ'ունի: Տեսակ մը չոր ու կարծր թել է. ծայրը ցցուած փուշեր ունենալով, և որչափ անյարմար է ճաշակառութեան՝ նոյնչափ անկարող է բերնին մէջ աւել զարնելու: Անոր համար ալ հաւը ժամանակ չի կորսնցնիր իրեն ձգուած կերակրին համն առնելու: Կը կտցէ, կը կլլէ, և ետէ ետէ նոյն գործը կը շարունակէ, առանց ուրիշ հաճոյքի մը երևոյթ տալու՝ բայց եթէ իր շատակերութեան յագեցումը: Գիշատիչ թռչունը յիրաւի աւելի պատշաճ լեզու մը ունին որ ինչուան որոշեալ կէտ մը ճաշակ առնելու կարող է. թութակն իսկ, որ ճաշակառու մէկ մըն է և փիլիսոփայաբար կտցածը կը ծամէ, պզտի գեղեցիկ լեզու մը ունի, թանձր ու մոտ ճշմարիտ դռնապան մը՝ որով կրնայ ըստ արժանւոյն իր կերածը յարգելու: Սակայն մէկ քանի թուշունը որ միջատներով կը սնանին, քան զհաւն իսկ աւելի

չոր ու կարծր լեզու ունին: Մասնաւորապէս ծառկոտիւնը այս սեռի թուշնոյ լեզուին օրինակ է, և քան զմիւսներունը աւելի կ'աժէ վրան խօսք ընել: Երկայն գնդասեղ մը երևակայէ որ երկրթէ ծայրով մը և կարթի ճանկերով վերջանայ: Ճարտար մեքենականութեան մը միջոցաւ թուշունը իր այս լեզուն փայլակի երազութեամբ կրնայ իր կտուցէն շատ հեռու, միջատներու վրայ արձրկել, գորոնք որսալով կ'ապրի: Մայրովը զանոնք կը խոցէ և ճանկերովը իրեն կը քաշէ, առանց կտուցքին կարօտութիւն մ'ունենալու: Քեզի ըսի վերն որ այս կտուցը ծառոց բունը կը ծակէ, սակայն մեծ որսորդութեց հարիչ մարդոց պէս կը գործէ, որոնք թուփերը կը զարնեն որսականը դուրս հանելու համար: Կտուցը զմիջատները կը ցրուէ՝ անոնց ապաստանարանը կործանելով. սակայն բուն որսորդը լեզուն է: Այսպէս ուրեմն այս դռնապանին ունայն են անուշահամ բաներն: Վասն զի ինչ համ կրնայ ըմբռնել կարթ մը:

Կը շարունակուի:

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆՔ

Պէդիսարաքիւնը, որ է անկարգ կեանքը կամ գողութեան ու սպանութեան միտումը, նոյն իսկ մեր օրերով ծաղկած վիճակի մէջ է՝ ի Մաճառըստան: Իրաւ է որ հետզհետէ կը նուազի. բայց դժուարաւ ջնջուի պիտի, որովհետեւ մաճառ գեղջկաց մէջ արմատացած սովորութիւն մը եղած է, աղքատ եղեր են կամ հարուստ: Կան ընչաւէտ կալուածատեարք որ ցորեկը իրենց ընչից հողոցը կը զբաղին, և ապա երբ գիշերը կը հասնի, ձի կը հեծնան, կամ թէ ընկերութեամբ կառք կը մըտնեն, և հրացաններն ուսերնին անցուցած արշաւելու կ'երթան, կամ թէ ըսենք յափշտակութիւն մը ընելու կը զիմեն: